

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى

مدبرى : آق چوره اوغلى يوسف

پىل ۳ جلد ۶ صاى ۶۳

۳ نېسان ۱۳۳۰

پىل ۱۳۳۰ صاى ۳

کچن بیل

۱۳۲۹ سنه سنده تورک دنیاسی

وقایع ، افکاری تولید ایدر . مادی و اقتصادی مناسبتلره استناد ایتجه یئر
فکری حرکتلر ، یاشایاماز . مع مانیه افکارده وقایعه مؤثر در .
تورک دنیاسنده ، کچن بیل نحدث ایدن واقعه لرله ، تکیون ایدن فکرلرک
اک مهم مؤثری ، عظیم بر وقعه ، عثمانیلرک بالقان متفقلری طرفندن یکیلیمسی
اولدی . نصرانی آوروپانک استیلاکار صولتته کوکس و جان ویره رک تورک -
اسلام دنیاسنی محافظه و مدافعه یه چالیشان عثمانلی اوردوسنک مغلوبیت و رجعتی ،
بوتون تورکلره ، بوتون مسلمانلره فوق العاده شدتلی تأثیر اجرا ایتشد . عثمانلی
تورکلری ، بو عظیم واقعه دن اوکجه ، زمانمیزک مادیات و اقتصادیاتنه مستند بر
عامل فکریسنی ، ملیت مبدائی حقیقه آکلایامامش ، مذکور مبداءک حیات
حاضرده ایفا ایتدیکی وظیفه نک درجه اهمیت و قدرتی تمامیه قاورایامامش
بولنیوراردی . روم ایلی ضربیه سی ، باشده عثمانلی تورکلری اولدینی حالده
عموم تورکلرک کوزینی آجارق تورک عالمده ملی بر انقباه حصوله کتیردی .
ذاتاً ملی انقباهلر ، کوک آلپک پک ای مشاهده ایتدیکی وجهله ، همان دایما
بحرانلی زمانلرده طوغاز : « بر ملت ، بویوک بر فلاکت اوغرا دینی ، قورقوج
بر تهلیکه قارشیدینده بولوندینی زمان فردلرنده کی شخصیتلری بلع ایدر : اوزمان
عمومک روحنده یالکنز ملی بر شخصیت یاشار . » [۱]

ملیت ، بر عرق ، بر لسان و بر عنعنه در ؛ تورک ملیتی عنعنه سنک بیک ییلاق
بنیه سنده دین اسلام اک مهم بر عضو اولشدر : آغایفک « تورک عالمی [۲] » دییه
یازدینی صره مقاله لرله کوپرینی زاده نک « تورکلک ، اسلاملق ، عثمانلیلق [۳] » عنوانلی

[۱] « تورکلشمک ، اسلاملاشق ، معاصرلاشق ، ۷ مفکوره » — « تورک یوردی »

بیل : ۳ ، صای : ۸

[۲] « تورک عالمی » — « تورک یوردی » ، بیل : ۱ ، صای : ۱ ، ۲ ، ۳ ،

۵ ، ۷ ، ۹

[۳] « تورکلک ، اسلاملق ، عثمانلیلق » — « تورک یوردی » ، بیل : ۳ ، صای : ۹

مقاله سنده بو تاريخى حقيقت ، وضوح و قطعيتله بيان و اعلان اولنيوردى :
 « بر مليتک تشککنده اک جوق ذى نفوذ اولان عواملدن برى ده دیندر . ملی
 تاريخ بر درجه يه قدر دينى تاريخ ديمکدر . [۳] » بو جهتله ملی انتباه ، عين
 زمانده دينى انتباه ديمک اوله جقندى . واقعاً کچن سنه تورك عالمده ملی انتباهله
 برلکده دينى انتباهک ده علامت بارزه سى مشاهده اولونمشدر .

ذکر اولونان ملی و دينى انتباهلرک اک قوتلى مؤثرى بالقان محاربه لرى
 اولمشدر . لکن ديگر مؤثرلرکده وجودى انکار اولونماز . مرتبه تانيه ده کى
 مؤثرلر ، تورکلرک عثمانى ايمپراطورلنى داخل ويا خارجنده بولمه لريشه کوره
 دیکشمکده در .

حربک انتاج ايتديکى اقتصادى و مالی بحران ايله اونک بر درجه اوکنى
 آلمق ايچون عقدينه نشيت اولونان خارجى استقراض مذاکره لرنده آوروپا
 سرمايه دارلرينک و على الخصوص اوروپادولتلرينک طوتدينى مسلك ، ايمپراطورلق
 داخلنده بولونان تورکلرک حیات ، معيشت و سياست مسأله لرينه ده اويانيق
 بر نظرله باقه لرينى انتاج ايتدى : عثمانى تورکلى اوروپا صرافلرينک ، ملی
 استقلاله مضر رهنلر آلاق ، آغير فاضلر تأمین ايتديره رک ویردکلى اودونج
 پارله کچينمه نک نهايتى نيه واره جغنى دوشنمه يه ، اقتصادى قوته طایانمايان
 اى نيتلرک ، شدتلى آرزولرک حد ذاتنده موفقيته کافى وکافل اولماديغنى آکلا-
 مه يه باشلاديلر . اقتصاد ملی به اهميت ويرمک صورتنده تجلى ایدن ملی انتباهه
 شبهه سز بو تفکرکده تأثير کليسى اولدى . - ايمپراطورلق خارجنده کى تورکلره
 کانجه ، قومشو و حاکم ملتک ملی و اقتصادى تکامللرندن نشأت ایدن صيقينيلر ،
 اولرده انتباه ملی نک تکاملنه آرتق تأثير ايتدى .

حاکم تورکلک ، ملی نشو و نما سنده دوره استقلاله ايرن اسکى تبعه سى
 طرفندن مغلوباً رجعتيه اجبار اولونورکن ، محکوم تورکلکده حاکملرنده ترايد
 و تشدد ایدن ملی هيچانک تضيقنه اوغرايوردى . مثلاً روسيه ده برقاج سنه
 اول صنفى منفعتلرينى کوزه ده رک برلشمش کى کورينن حاکم و محکوملر ، ضديت
 عليه تأثيريله آرتق تماماً ايريلشلردى .

الحاصل كچن يىل ، توركلك ملي انتباه سەسى ، شمال تورك جريدەلەردىن
برېنك پك اى بولدىنى كې توركلك مليت يىلى اولمشدر .

۱۳۲۹ سەنسك ، توركلك رجه پك مەم اولان بو صفتى استرخاندە منتشر
ايمىل غزەسى بولوب اورتە چىقاردى ، « ايدىل » يىللىق اجمالىدە « ۱۹۱۳ »
سەسى ، بزدە مليت وقوميت حسنى اوياندىردى . روسيەدە ساكن مسلمانلرك
اك اشاغى سەنسك يوقارى سەنسە قدر ھېسى ، بو سەنسەدن اعتباراً دنيادە
تورك - تاتار دنيان بركلەك مقدراتى حەقەدە دوشونمە ، تورك - تاتار دنياسەدە
اكسيكلەكلە و فئالقلە دائر قاينو كودمە ، آقلەلەردن وايىلەكلەردن سونمە
باشلايدىلر . شاعرلەرمز ، محەررلەرمز ، معلملەرمز ، ملالەرمز ، منورلەرمز ، زىكىنلەرمز ،
حاصلى ھېمىز ، تورك تاتار نخبىب ملەك دنيادە دېكەر ملەك كې ياشامەنى بىلمە .
سېچون ، اللەرمز ، دېللەرمز ، ماللەرمز ، دوشونمەلەرمز ، خەمە كېرىشەك .
حق و حقايت دعوالى دنيادە يايىلمەش ملەك آرە سەدە ، يالەكز اولرك سوزبە
قانون ياتارق تورك - تاتار خەلقك ياشامەسى مەكەن اولدىنى آرتق بو سە
روسىەدە كى مسلمانلرك جەلە سە آشكار كوروندى . بو يىلە قدر تورك - تاتار
اسەندەن صېقىلان بەمى كىچ مېرزالەرمز بىلە توركلك - تاتارلىق سەجائى آلتەدە
طوبالاندىلر . چاغلى مەلبۇعاتمىز ، غزەلەر ، جەمۇەلەر ، ھېسى بركلەك ، بركەدە
بر غايە امل تەقېبە باشلايدىلر . او مەكەك ، او مەقەد ، او غايەدە ، تورك - تاتار
مليتىنى ، قضا و بلالەردە ساقلىەرق قوتلەندىرەكەن عبارتەردە . بو نەقەلە نەظرەن
باقيلىدىنى حالەدە ، كچن سە بزم تورك - تاتارلرك مەدەيت تارىخەندە بويوك و مەم
بر موقع طوتە جەقدە . »

تورك دنياسەك ملي انتباه سەسى ، دھا زىادە وضوح ايلە آكلاشىلە بىلەك
ايجون ، كچن يىل ايمپراطورلىق داخلى و خارجەندە تەحدث ايدەن وقايە و افكار
آيرى آيرى ذكر اولونمق اقتضا ايدە .

...

۱۳۲۹ سەنسەدە دولت عثمانىە داخاندە حەربەن مەكەن ملي ، دىنى ، واقتصادى
انتباه فەكر و حسەك اك جوق حائر قيمەت و اھميت تەجلىسى اولەرق و اتحاد و ترقى .

فرقه حاكمه نيك عمومى قونغر سنده ، مركز عمومى نامنه اوقونمش سنه لك رابورى كوستريه بيلير .

اتحاد و ترقى فرقه نيك حيات سياسيه سنده ، نظريات اعتباريله يكي بردورم نيك مبدائى عد اولنه جق قدر مهم اولان بو رابورك درجه اهميتنى ، دها اوقوندينى زمانلر بيله « تورك يوردى » كوزدن قاچير مامشدى [۱] . بو رابورده ، فرقه نيك فعاليت مستقبيله سنده اساس اوله رق دنيلبودى كه : « اتحاد و ترقى جمعيتى و بالخاصه زراعت و معارف و اقتصاده متعلق خصوصاته اهميت مخصوصه عطف ايتشدر . كله جك سنين تشريعه ده سياسى مجادلاتدن زياته اقتصادى قانونلر و مؤسسelerه حصر انظار ايدرك ملتده انتباه اقتصادى حصوله كيتيرمكى عمده اتخاذ ايدم جكدر : بز اقتصادى حيات اعتباريله كندى كنديمزه كفایت ايدم جك برحاله كللى يز . » بر آرز دها ايلريده : « ديكر طرفدن تربيه و اخلاق قيه مزك محافظه سى املندده كنديمزى آلاميز ترقیات مدنيه اعتباريله غربه تمثیل مجبوريتنده بولونان مسلمانلرى انحطاطدن قورتارمق ايجون اسلاميتى اساس اعتباريله عصر سماره ، نطبيات اعتباريله عصر ماضيه ارجاع رتوفيق ايتمك ضرورتى واردر ملتلك دينى صورتده برعنه لرلى اولدينى كې ، برده لسان شكننده برعنه لرلى واردر ... بناء عليه كرك مى لسانك دها سريع برواسطه تدريس اولديغنى و كرك مليت فكرينك بر تورك انتباه و نظامنه اك قوتنى سائل اولديغنى نظر دفته آلان اتحاد و ترقى فرقه سى بوسائى درييش ايدمرك اقوام اسلاميه و عثمانيه نيك ترقيسى تسريع مضمصر صنى [۲] عمده اتخاذ ايتشدر »

ديمك اوليور كه عثمانلى ايمپراطورلغنده كچن سنه واليوم حاكم اولان فرقه سياسيه ، مستقبل حيات و فعاليتنك عمده لرلى اولمق اوزره شونلرى قبول ايد يوردى : « انتباه اقتصادى » ، اساسات مخلصه سنى احتياجات عصريه توفيق ايتمك صورتيله بر اسلام انتباهى دينيسى ، اقوام اسلاميه و عثمانيه نيك ترقيسى

[۱] « توركلك شونى » - « تورك يوردى » ييل : ۳ ، صاى : ۱

[۲] رقه لرك هپسى بغير . - آ . ي .

تسریع اینک واسطه سیه بر تورک انقباه ملیسی ... اتحاد و ترقی فرقه سی مرکز راپورینک بسط و بیان ایندیکی بوعمدله ، اجبار و قایع ایله تورکر آره سنده تحصیل ایتمش احتیاج و آرزولرک ماهیت اساسیه لری آلتوب ، درونی و منطقی باغله ایله بر برینه ربط اولنه رق ، بر منظمه حالنه کتیریله سندن جیقمشدی : کچن سینه ، تورکلیکک احتیاج ، آرزو و امللرینی اظهار و اعلام ایدن مطبوع و غیر مطبوع فکری تجلیلرک همان جمله سنده مایت ، دین و اقتصاد ملی مسأله لر ینک اک مهم واک چوق موقع طوئدینی کوریلیر . بو مسائلک جمله سنک حقیله حللی ایچون ، بر مسأله مستأخره نک موضوع بحث اوله سی لازم کلیوردی که اوده « قادین مسأله سی » ایدی .

واقعله ردن طوغان فکدرلر ، واقعله ر حالنه کچمکده تأخر ایتمز ؛ یعنی واقعله ر فکدرلرک مولدی اولدینی کبی ، فکدرلرده واقعله رک مولدیر . انقباه اقتصادی فکدرلرینک کچن سینه فکدر حالندن فعل حالنه کچدیکنی کوردک . انقباه اقتصادی سنک نشانه لری ، عثمانلی مملکتک هر طرفنده ، همان هر کون بر صورته تجلی ایتدی و ایتمکده در . بر قاج بیل اول ، صرف مستهلک طانیلان ، یالکز بودجه ییوب یاشار بر طفیلی صانیلان عثمانلی تورکی ، کچن سینه بقال ، آشچی ، مانیفا طوره جی ، تحافیه جی ، قواف ، مرانغوز ، انشآت متعه دی ، کتابچی ، نجار ، قومیه سیونجی ، ایش بجرمن ، حتی فابریقه جی اوله بیله جکنی فعلی و مقع مثاللرله کوستردی . استانبول ، اسکدار سواقلارینی ، بویوک چارشی بی ، حتی بک اوغلی جاده کیرینی دولاشانلر ، بر سینه طرفنده تورک - مسلمان دکانلرینک کوزه چارپاجق قدر آرتدینی مشاهده ایدرلر .

انقباه اقتصادی سنک اصل اک مهم جهتی ، سنت و تجارتی خور کورن ، ویر عثمانلی تورکنه لایق مشغله آنجق عسکرلکله مأمورلقدردیه ن خطال و ضررلی ذهنیتک دیکشمه سیدر . عثمانلی سلطنتنده تورک بورژوازیسی همان یوق کیدی . زوالی لهستان قرالغنده اولدینی وجهله ، تورکیه ده دخی بورژوازی صنعتی محکوم عنصرلر تشکیل اید بوردی . عثمانلی ، یالکز سپاهی و مأموردی . حالبوکه زمانمز دولترینک تملی بورژوازیدر ؛ معاصر بویوک دولتر ، صنعتکار ، تجار

وباقچه جی بورژوازییه طایانارق تأسس ایتمشدر . تورک انقباه ملیسی ، دولت عثمانیه ده تورک بورژوازیسی تکیوننک میدائی اعتبار اولنه بیلیر و تورک بورژوازیسینک انکشاف طییعیسی سکتیه اوغرامیه جق اولورسه ، عثمانلی دولتک صاغلام تمضوی تأمین ایدیلش اولور .

انقباه اقتصادینک حصوانه ، هیچ شبهه یوق که استهلاک عمومی نی تنسیق و منافع ملیه اقتصادی نی مدافعه ضمننده تشکل ایتش « استهلاک ملی » جمعیتکده تاثیر فکریسی طوقونمشدر ؛ فقط اصل مؤثر ، یوقاریده ایضاح ایلدیکی وجهله وقایع ووقایعدن سونره دهاجانلی ودها صاغلام محافلک نشر فکر ایتمه سی و فعالیت جدیده بولونمه سیدر .

تورکارده وعلی العموم مسلمانلرده اقتصادی فعالیتک آرتمه نه سبب اوله رق ، تورک - مسلمان مستهلک لک ممکن اولدیغی قدر اجنبی معمولاتی صاتین آلمه ملری ، اجنبی وحشی عثمانلی فقط غیر مسلم و غیر تورک تجارتخانه لرله آلیش ویریش ایتمه ملری کویسترلر واردر . بوکا ایرلانده دن کله بر تعبیرله « بویقوتاز » دییورلر . غیر مسلم عثمانلیلرک اڭ یوکسک محافلی طرفندن بیله ، مسلمانلرک خرسیتیان وطنداش لرینه « بویقوتاز » یاپدقلری ادعا ایدیلرک حکومت عثمانیه اشتکاده بولونلشدر . بز بوتون بو روایت وشکایتلرده ، موجود ومشهود بر واقعه نک آرزویه کوره تفسیری ، واسبابنک مطلوبه کوره تعینی نقیصه سندن صاقیناماش ولدیفنه ذاهیز . بونکله برابر ، مناسبت دوشمش ایکن ، تورک انقباه اقتصادیسنک موافقیته چون غیریلرک رقابتی مسأله سنه نصل باقدیغی بیان واعلان ایتمه کسزین کچمک ایسته م : بنجه ، بوکونکی کورمه تورکلر ، نه سیاست زنده اقتصادار تعرضی حرکتلره بولناملیرلر . تورکارک اقتصادی ، فعالیتی ، حیات اقتصادی لری مدافعه ایتک ، تمم و تکمیل ایتدیرمک جهتیه مصروف قالمالیدر . بو تدافعی وضعیت ، معقول ، نباتلی ودوامی محافظه اولنورسه تورکارک اسارت اقتصادی دن قورتولمه سنه یول آچلمش اولور . خصم ورقیبیلرینک تورکاره اسناد ایتدکاری ، تعرضی حرکتلرک وجودینه ایسانمورم ؛ لکن بزواسنادلره وسیله اولاییله جک فعالدن بیله محتجب طاورانمالی بز ؛ چونکه حقیقی قوتلره استناد ایتیه رک ،

صرف حس و هیجان ایله یاپیلان افعال موفقیتسزلیکه محکومدر ...
انتباه اقتصادی ، شهر خلقنه ، تجارت و صنایع معاملاتنه انحصار ایتمه مشدر .
بکن سنه ایچنده زراعت ایشلرینه ده ، کرک فردی اوله رق ، کرک جمعیتلر تشکیلی
صورتیه ، کرکسه متشبهی حکومت اولق اوزره ، خیلی اهمیت ویریلشدر . قونیه ،
آطنه وازمیر ولایتلری ایله ازمیت وادرمید سنجاقلری بو زراعی فعالیتده اک
ایلری کیدنلردر . قونیه ده بالخاصه زراعت مالی احتیاجلرینی تأمین و بو صورتله
زراعتی زمانمز اصولیه تنظیم ایچون صرف یرلی تورکلرک اثبت شخصیلری
نمره سی اوله رق محلی بر بانه تأسیس وکشاد اولندی .

عثمانلی تورکلرینک اقتصادی فعالیتلرینه قادیسلرینک ده بیگانه قاننامه سی اک
زیاده سـوینیه جک وافتخار اولنه جق وقایعنددر : بکن سنه طرفنده بر عثمانلی
خانمی خانملره مخصوص پاسته جی دکانی آجیدی ، بعض خانملر زوجلرینک ویا
چوجقلرینک دکانلرنده قاصیه اوطوردیلر ، بر قاج خانم قیزده تلفون شرکته
پلا امتحان قبول اولنوب ایشه باشلادی .

پیشمدی

آی .

سامت

آلتایلره طوغرو

(باشی ۱ نجی ییلک ۱۲ نجی سایستنده)
قبیله بویوک ، کوچوک مطلقا بر رئیس طرفدن اداره اولنور . بورتیسلر
علی الاکثر قبیله نک مسنلرندن ، آوه صاقالدرنیه ، زیاده اییلک ، طوغریاق ،
خطییلک ایله اشتهار ایدنلردن انتخاب اولنور . ذاتاً بونلره بعضاً ایی ، یخشی
معناسنده اولان ماقصر نامیده ویریلور . فقط بو جاقصولرک عنوان رسمیلری
« بی » در .

« بی » لر هم قبیله نک رئیس ، هم ده خارجه قارشی بگانه مدافعیدر . قبیله